

Yhdistyneiden kansakuntien
kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön,
Unescon sopimuksia ja suosituksia n:o 3

SUOSITUS LIIKKUVISTA KUVISTA

Suomen Unesco-toimikunta
Helsinki, 1981

**Yhdistyneiden kansakuntien
kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön,
Unescon sopimuksia ja suosituksia n:o 3**

**Suositus liikkuvien kuvien suojelemiseksi
ja säilyttämiseksi**

**Hyväksytty Unescon yleiskokouksen 21. istunnossa
27.10.1980 Belgradissa**

**Suomen Unesco-toimikunta
Helsinki 1981**

ISBN 951-46-5416-1
ISSN 0357-4067

Helsinki 1981, Valtion painatuskeskus

SUOSITUS LIIKKUVIEN KUVIEN SUOJELEMISEKSI JA SÄILYTTÄMISEKSI

Yhdistyneiden Kansakuntien kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestön yleiskokous, joka kokoontui Belgradiin kahdenteenkympmenteen ensimmäiseen istuntoon syyskuun 23. ja lokakuun 28. päivän välisenä aikana 1980.

Otaen huomioon, että liikkuvat kuvat ovat kansojen kulttuuri-identiteetin ilmaus sekä kasvatuksellisen, kulttuurisen, taiteellisen ja historiallisen arvonsa vuoksi kuuluvat osana kansakunnan kulttuuriperintöön,

Otaen huomioon, että liikkuvat kuvat edustavat nyky-yhteiskunnalle erityisen luonteenomaisia ilmaisun uusia muotoja ja ilmentävät näin ollen aikamme kulttuurin tärkeätä ja jatkuvasti kasvavaa osaa,

Otaen huomioon, että liikkuvat kuvat ovat tapahtumien perusluonteinen tallentamiskeino ja ne ovat siten kansojen historian, elämäntavan ja kulttuurin sekä maailman kehityksen tärkeitä ja usein ainutlaatuisia todisteita,

Todeten, että liikkuvien kuvien merkitys maailman kaikkien kansojen välisen viestinnän ja keskinäisen ymmärtämisen keinona on kasvamassa,

Todeten lisäksi, että levittäessään tietoja ja kulttuuria kaikille maailmaan liikkuvat kuvat edistävät merkittävästi jokaisen ihmisen kasvatusta ja elämän rikastamista,

Otaen kuitenkin samalla huomioon, että liikkuvat kuvat ovat materiaalisen pohjansa ja erilaisten kiinnitysmenetelmiensä vuoksi erittäin vahingoittuvia ja ne olisi säilytettävä erityisissä teknisissä oloissa,

Todeten lisäksi, että liikkuvien kuvien perinnön monet osat ovat kadonneet tuhoutumisen, onnettomuuksien tai aiheettoman hävittämisen vuoksi, mistä johtuu tämän perinnön peruuttamaton köyhtyminen,

Tunnustaen ne tulokset, joita erikoistuneiden laitosten ponnistuksin on saavutettu pelastettaessa liikkuvia kuvia niitä uhkaavilta vaaroilta,

Ottaen huomioon, että jokaisen valtion on välttämättä ryhdyttävä tarkoituksenmukaisiin lisätoimiin tämän kulttuuriperintönsä erityisen hauraan osan suojelemisen ja säilyttämisen varmistamiseksi myöhemmille sukupolville samoin kuin kulttuuriperinnön muitakin muotoja suojellaan ja säilytetään nykyisten ja tulevien sukupolvien elämän rikastuttamiseksi,

Ottaen huomioon samalla, että liikkuvien kuvien suojelemisen ja säilyttämisen varmistaviin toimenpiteisiin ryhdyttäessä on otettava asianmukaisesti huomioon mielipiteen, sanan- ja tiedottamisen vapaus, joka tunnustetaan ihmisoikeuksien ja ihmisarvoon kuuluvien perusvapauksien olennaiseksi osaksi, tarve vahvistaa rauhaa ja kansainvälistä ymmärtämystä sekä liikkuvien kuvien tekijänoikeuksien ja muiden oikeuksien haltijoiden oikeusasemaa,

Tunnustaen myös valtioiden oikeudet liikkuvien kuvien suojelemisen ja säilyttämisen edellyttämiin toimenpiteisiin ottaen huomioon kansainvälisen oikeuden mukaiset valtioiden velvoitteet,

Ottaen huomioon, että maailman kansojen luomat liikkuvat kuvat ovat samalla osa koko ihmiskunnan perintöä ja että näin ollen kansainvälistä yhteistyötä tulisi tehostaa näiden inhimillisen toiminnan korvaamattomien tallenteiden suojelemiseksi ja säilyttämiseksi, etenkin vähävaraisten maiden hyväksi,

Ottaen lisäksi huomioon, että kasvavan kansainvälisen yhteistyön myötä maahantuoduilla liikkuvilla kuvilla on tärkeä osa useimpien

maiden kulttuurielämässä,

Ottaen huomioon, että tiettyjen maiden, etenkin aiempien siirtomaiden, historian ja kulttuurin tärkeitä alueita on tallennettu liikkuvina kuvina, jotka eivät ole aina saatavissa kyseisiin maihin,

Todeten, että yleiskokous on jo hyväksynyt irtaimen kulttuuriperinnön suojelua koskevia kansainvälisiä asiakirjoja ja erityisesti yleissopimuksen kulttuuriomaisuuden suojelemiseksi aseellisen selkkauksen sattuessa (1954), suosituksen kulttuuriomaisuuden laittoman viennin, tuonnin ja omistusoikeuden siirron kieltämisestä ja estämisestä (1964), yleissopimuksen kulttuuriomaisuuden laittoman viennin, tuonnin ja omistusoikeuden siirron kieltämisestä ja estämisestä (1970), suosituksen kulttuuriomaisuuden kansainvälisestä vaihdosta (1976) sekä suosituksen irtaimen kulttuuriomaisuuden suojelusta (1978),

Haluten lisätä ja laajentaa näissä sopimuksissa ja suosituksissa asetettuja standardeja ja periaatteita,

Pitäen mielessä yleismaailmallisen tekijänoikeussopimuksen, Bernin yleissopimuksen kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta sekä yleissopimuksen esittävien taiteilijoiden, äänitallenteiden valmistajien ja radiorytysten suojaamisesta määräykset,

Käsiteltyään liikkuvien kuvien suojelemista ja säilyttämistä koskevia ehdotuksia,

Päätettyään kahdennessakymmenessä istunnossaan, että asiassa olisi laadittava jäsenvaltioille annettava suositus,

Hyväksyy tänä lokakuun 28. päivänä 1980 tämän sopimuksen.

Yleiskokous suosittaa, että jäsenvaltiot soveltavat seuraavia säännöksiä ryhtyessään lainsäädännöllisiin tai muihin tarvittaviin toimenpiteisiin, jotka ovat sopuoinnussa kunkin valtion peruslakien tai -käytännön kanssa saattaakseen voimaan omilla alueillaan tämän suosituksen periaatteet ja normit.

Yleiskokous suosittaa, että jäsenvaltiot saattavat tämän suosituksen asianomaisten viranomaisten ja elinten tiedoksi.

Yleiskokous suosittaa, että jäsenvaltiot esittävät sille siihen määräpäivään mennessä ja siinä muodossa, jotka se tulee määräämään, selostukset niistä toimenpiteistä, joihin valtiot ovat ryhtyneet tämän suosituksen noudattamiseksi.

I MAARITELMAT

1. Tässä suosituksessa:

(a) "liikkuvat kuvat" tarkoittaa mitä tahansa pohjamateriaalille tallennettua kuvasarjaa (riippumatta tallennusmenetelmästä tai pohjamateriaalin luonteesta, kuten filmi, kuvanauha tai kuvalevy, joita on käytetty alkuperäiseen tai myöhempiin tallennuksiin) äänitettynä tai äänettömänä, joka projisoituna luo liikkeen vaikutelman ja on tarkoitettu julkiseen viestintään tai levitykseen tai on valmistettu dokumentointitarkoituksiin; käsite kattaa muiden muassa seuraavien luokkien teokset:

- (i) elokuvat (kuten pitkät elokuvat, lyhytelokuvat, tieteiden popularisointielokuvat, uutiskatsaukset ja dokumenttielokuvat, animaatio- ja opetuselokuvat);
- (ii) television ohjelmatuotanto (sekä televisioyhtiöiden oma että ulkopuolinen tilaustuotanto);

(iii) videografiset teokset (videogrammeihin eli kuvakasetteihin, kuvalevyihin ja vastaaviin tallennetut ohjelmat) muilta kuin kohtiin (i) ja (ii) sisältyviltä osiltaan;

(b) "alkuperäisaineisto" tarkoittaa sitä liikkuvien kuvien materiaalihajaa, joka on tarkoitettu kopioitavaksi ja joka filmituotannossa merkitsee negatiivia, internegatiivia tai interpositiivia sekä videogrammituotannossa masteria;

(c) "esityskopio" tarkoittaa sitä liikkuvien kuvien materiaalihajaa, joka on tarkoitettu varsinaiseen kateluun ja/tai kuvien viestintään.

2. Tässä suosituksessa "kansallinen tuotanto" tarkoittaa liikkuvia kuvia, joiden tuottajalla tai vähintään yhdellä yhteistuottajalla on päämajansa tai vakituinen asuntonsa kyseisen valtion alueella.

II YLEISET PERIAATTEET

3. Jäsenvaltioiden tulisi katsoa kaikkien kansallisen tuotantonsa liikkuvien kuvien kuuluvan erottamattomana osana "liikkuvien kuvien perintöön". Alkuperätuotannoltaan ulkomaiset liikkuvat kuvat voivat myös muodostaa osan maan kulttuuriperinnöstä, mikäli niillä on erityinen kansallinen merkitys kyseisen maan kulttuurin tai historian kannalta. Mikäli teknisistä tai taloudellisista syistä ei ole mahdollista luovuttaa tätä perintöä kokonaisuudessaan tuleville sukupolville, niin tulisi siitä suojata ja säilyttää mahdollisimman suuri osa. Tarpeellisin järjestelyin on varmistettava, että kaikki asianomaiset julkiset ja yksityiset elimet ryhtyvät yhteistoimiin laatimaan ja soveltamaan edellä mainittuun päämäärään tähtäävää toimivaa ohjelmaa.

4. Asianmukaisin toimenpitein tulisi varmistaa, että liikkuvien kuvien perintö saa riittävän fysikaalisen suojauksen ajan ja ympäristön aiheuttamia tuhoja vastaan. Koska heikot varastointiolosuhteet kiihdyttävät rappeutumisprosessia, jonka alaisena materiaalipohjat jatkuvasti ovat ja joka voi johtaa materiaalin täydelliseen tuhoutumiseenkin, olisi liikkuvat kuvat säilytettävä virallisesti tunnustetuissa elokuva- ja televisioarkistoissa sekä käsiteltävä korkeimpien arkistostandardien mukaisesti. Tämän lisäksi tulisi tutkimustyö suunnata erityisesti korkealaatuisten ja kestävien materiaalipohjien kehittämiseen liikkuvien kuvien asianmukaiseksi suojelemiseksi ja säilyttämiseksi.
5. Olisi ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotka estävät minkä tahansa kansalliseen tuotantoon kuuluvan teoksen katoamisen, aiheuttoman hävittämisen tai rappeutumisen. Tämän vuoksi tulisi kuhunkin maahan luoda järjestelmä, jonka puitteissa julkiset tai yksityiset ei-kaupalliset arkistolaitokset voivat järjestelmällisesti hankkia, suojata ja säilyttää liikkuvien kuvien alkuperäisaineistoa tai arkistolaatuisia kopioita.
6. Julkisten ja yksityisten ei-kaupallisten laitosten hankkimien, suojaamien ja säilyttämien liikkuvien kuvien käyttöä sekä niihin sisältyvän tiedon saantia olisi edistettävä kaikin mahdollisin tavoin. Tällainen hyödyntäminen ei saisi loukata liikkuvien kuvien tuottajien tai leivittäjien laillisia oikeuksia tai etuja niiden määräysten mukaisesti, jotka sisältyvät yleissopimukseen kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta ja yleissopimukseen esittävien taiteilijoiden, äänitallenteiden, valmistajien ja radiorytysten suojaamisesta sekä kansalliseen lainsäädäntöön.
7. Todella tehokkaan ja menestyksellisen suojele- ja säilytysohjelman varmistamiseksi tulisi saada aikaan yhteistyö kaikkien liikkuvien kuvien tuottamiseen, levittämiseen sekä suo-

jelemiseen ja säilyttämiseen osallisten kesken. Tämän vuoksi olisi julkisella tiedottamisella juurutettava etenkin asianomaisiin ammattipiireihin yleinen tietoisuus liikkuvien kuvien merkityksestä maan kulttuuriperinnölle sekä tästä johduttavasta tarpeesta suojat ja säilyttää ne todisteina nyky-yhteiskunnan elämästä.

III TOIMENPIDESUOSITUKSET

8. Edellä esitettyjen periaatteiden mukaisesti sekä normaalia perustuslaillista käytäntöään noudattaen jäsenvaltioita kehoitetaan ryhtymään kaikkiin tarpeellisiin toimiin, joihin kuuluu virallisesti tunnustettujen arkistojen varustaminen asianmukaisin resurssein mitä tulee henkilökuntaa, laitteisiin ja varoihin, jotta jäsenvaltioiden liikkuvien kuvien kulttuuriperintö tulee tehokkaasti suojatuksi ja säilytetyksi seuraavien suuntaviivojen mukaan.

A Lainsäädännölliset ja hallinnolliset toimenpiteet

9. Jotta taattaisiin liikkuvien kuvien, jotka muodostavat maiden kulttuuriperinnön osan, järjestelmällinen säilyttäminen, jäsenvaltioita kehoitetaan ryhtymään toimenpiteisiin, jotka tekevät virallisesti tunnustetuille arkistoille mahdolliseksi hankkia suojattavaksi ja säilytettäväksi minkä osan tahansa maansa kansallisesta tuotannosta tai sen kokonaisuudessaan. Sellaiset toimenpiteet voivat käsittää esimerkiksi vapaaehtoiset järjestelyt oikeudenomistajien kanssa liikkuvien kuvien tallettamiseksi, liikkuvien kuvien hankinnan ostamalla tai lahjoituksena tai lakivelvoitteisten talletusjärjestelmien luomisen asianmukaisilla lainsäädännöksillä tai hallinnollisilla toimenpiteillä. Tällaisten järjestelmien tulisi täydentää ja toimia rinnakkain julkiseen omaisuuteen kuuluvien liikkuvien kuvien arkistointijärjestelyn kanssa. Suoritettavien toimenpiteiden olisi oltava sopusoinnussa kansallisen lainsäädännön määräysten kanssa

sekä ihmisoikeuksien suojelua, tekijänoikeuksia sekä esiintyjien, äänitetuottajien ja radioyhtiöiden suojelua koskevien kansainvälisten instrumenttien kanssa liikkuvia kuvia koskevien määräysten osalta ja tietyissä näissä instrumenteissa olevat kehitysmaita koskevat erityiset suosituimmusehdot olisi otettava huomioon. Lakivelvoitteisia talletusjärjestelmiä luotaessa olisi niissä otettava huomioon, että:

- (a) kansalliseen tuotantoon kuuluvista liikkuvista kuvista, riippumatta niiden pohjamateriaalin fysikaalisista ominaisuuksista ja siitä, mihin tarkoitukseen ne on valmistettu, tulisi tallentaa vähintään yksi täydellinen, korkeinta arkistolaatua oleva kopio mieluummin alkuperäisaineiston muodossa;
- (b) aineiston tallentajana tulisi olla tuottaja - kansallisen lainsäädännön mukaisesti - jonka päämaja tai vakituinen asunto on kyseisen valtion alueella, riippumatta mistään ulkomaisen tuottajan kanssa tehdystä yhteistuotantosopimuksesta;
- (c) talletettu aineisto tulisi säilyttää virallisesti tunnustetuissa elokuva- tai televisioarkistoissa; siellä mistä nämä arkistot puuttuvat, tulisi kaikin tavoin ponnistella tällaisten laitosten perustamiseksi kansallisella ja/tai alueellisella tasolla; virallisesti tunnustettujen arkistojen perustamiseen saakka tulisi aineisto varastoida väliaikaisesti asianmukaisesti varustettuihin tiloihin;
- (d) tallettamisen tulisi tapahtua niin pian kuin mahdollista kansallisin säädöksiin asetetun enimmäisaikarajan puitteissa;

- (e) tallentajalla tulisi olla tarvittaessa mahdollisuus valvottuun lisäkopiointiin edellyttäen, että tällainen käyttö ei mitenkään vahingoita tai rappeuta talletettua aineistoa;
- (f) virallisesti tunnustetuilla arkistoilla tulisi olla oikeus, huomioon ottaen kansainvälisten sopimusten ja kansallisen lainsäädännön tekijänoikeuksia ja esittävien taiteilijoiden, äänitallenteiden tuottajien ja radioyritysten suojaamista koskevat määräykset:
 - (i) ryhtyä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin liikkuvien kuvien perinnön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi sekä mahdollisuuksien mukaan parantaa kuvien teknistä laatua; mikäli tämä edellyttää liikkuvien kuvien kopiointia, tulee sen tapahtua kuviin liittyviä oikeuksia loukkaamatta;
 - (ii) sallia esiyskopion näyttäminen tiloissaan eikä kaupallisella pohjalla rajoitetulle katsojajoukolle opetus-, opinnäyte- tai tutkimustarkoituksessa edellyttäen, että tämä ei vaikeuta teoksen normaalia käyttöä eikä mitenkään vahingoita talletettua aineistoa;
- (g) talletettua aineistoa ja siitä valmistettuja kopioita ei pitäisi käyttää muihin tarkoituksiin eikä niiden sisältöä pitäisi muunnella;
- (h) virallisesti tunnustetuilla arkistoilla tulisi olla oikeus veloittaa käyttäjiä kohtuullisesti tarjottujen palvelusten aiheuttamista kustannuksista.

10. Kaikkien kansalliseen tuotantoon kuuluvien liikkuvien kuvien suojelemista ja säilyttämistä tulisi pitää ensisijaisena

päämääränä. Kuitenkin siihen saakka kunnes teknologinen kehitys mahdollistaa tämän kaikkialla, niissä tapauksissa, joissa teknisistä kustannus- tai tilasyistä ei ole mahdollista tallettaa kaikkia julkisesti televisioituja liikkuvia kuvia tai pitkäaikaisella pohjalla suojata ja säilyttää kaikki talletettu aineisto, kutakin jäsenvaltiota kehoitetaan päättämään niistä periaatteista, joiden mukaan valitaan jälkipolville tallennettavat ja/tai talletettavat kuvat mukaan luettuina erityisen dokumentaarisen luonteen omaavat "hetkelliset talletteet". Ensisijaisesti talletettavina tulisi pitää niitä liikkuvia kuvia, jotka kasvatuksellisen, kulttuurisen, taiteellisen, tieteellisen ja historiallisen arvonsa vuoksi muodostavat osan kansakunnan kulttuuriperinnöstä. Kaikissa tätä tarkoitusta varten luotavissa järjestelmissä olisi otettava huomioon, että valinnan tulisi perustua mahdollisimman laaja-pohjoiseen asiantuntijamielipiteeseen, jossa tähdennettäisiin erityisesti arkistointialan kriteerejä. Olisi lisäksi huolehdittava siitä, ettei aineistoa tuhota ennen kuin tarvittavan perspektiivin saamiseen riittävä aika on kulunut. Tällä tavoin poistettu aineisto tulisi palauttaa tallettajalle.

11. Ulkomaisia tuottajia ja ulkomailla valmistettujen liikkuvien kuvien julkisesta levityksestä vastaavia tulisi rohkaista tämän suosituksen hengessä ja haittaamatta liikkuvien kuvien vapaata kulkua kansallisten rajojen ylitse, tallentamaan vapaaehtoisesti niiden maiden virallisesti tunnustettuihin arkistoihin, joissa näitä kuvia julkisesti levitetään, korkeita arkistolaatua oleva kopio ottaen huomioon kuviin liittyvät oikeudet. Liikkuvien kuvien levittäjiä tulisi kannustaa kansainvälisen yhteistyön hengessä tallettamaan erityisesti niiden kuvien aineisto, jotka on jälkiäänitetty tai tekstitetty levityksensä kielelle tai kielille ja joiden katsotaan kuuluvan olennaisena osana maan liikkuvien kuvien perintöön tai joilla on merkitsevää arvoa opetus- tai tutkimustarkoituksessa.

Virallisesti tunnistettujen arkistojen tulisi pyrkiä tällaisten talletusjärjestelmien perustamiseen sekä lisäksi hankkimaan, asianomaiset oikeudet huomioon ottaen, kopioita sellaisista liikkuvista kuvista, joilla on poikkeuksellista yleismaailmallista arvoa, vaikka niitä ei olisikaan julkisesti levitetty kyseisessä maassa. Tällaisen aineiston valvonnan ja käytön tulisi tapahtua pykälän 9 kohtien (e), (f), (g) ja (h) mukaan.

12. Jäsenvaltioita kehoitetaan suorittamaan pykälässä 11 ehdotettujen toimien toimeenpanon seurantatutkimuksia. Mikäli ehdotettu vapaaehtoisien tallettamisen muoto ei kohtuullisessa koeajassa onnistu takaamaan niiden liikkuvien kuvien riittävää suojelemista ja säilyttämistä, joilla on erityistä kansallista merkitystä valtion kulttuurin tai historian kannalta, niin voi kyseinen valtio määrätä kansallisen lainsäädäntönsä puitteissa sellaiset toimenpiteet, jotka estävät adoptoitujen (tekstitettyjen ja/tai jälkiäänitettyjen) liikkuvien kuvien kopioiden häviämisen ja etenkin tuhoamisen huomioon ottaen kaikki tällaisiin kansallisesti erityisen merkittäviin liikkuviin kuviin liittyvät oikeudet.
 13. Jäsenvaltioita kehoitetaan lisäksi tutkimaan mahdollisuutta sallia - huomioon ottaen tekijänoikeutta ja esiintyvien taiteilijoiden, äänitallenteiden valmistajien ja radioyriyten suojaamiseen koskevat kansainväliset yleissopimukset - virallisesti tunnustettujen arkistojen käyttää talletettua materiaalia tutkimukseen sekä tunnustettuihin opetustarkoituksiin edellyttäen, että tällainen käyttö ei vaikeuta teosten normaalia kaupallista hyödyntämistä.
- B Tekniset toimenpiteet
14. Jäsenvaltioita kehoitetaan ottamaan asianmukaisesti huomioon liikkuvien kuvien suojaamisen ja säilyttämisen alalla toi-

mivien asianomaisten kansainvälisten järjestöjen suosittamat arkistointistandardit liikkuvien kuvien varastoinnissa ja käsittelyssä.

15. Jäsenvaltioita kehoitetaan lisäksi tarpeellisin järjestyin takaamaan, että liikkuvien kuvien perinnön suojelemisesta ja säilyttämisestä vastaavat laitokset ryhtyvät seuraaviin toimenpiteisiin:
- (a) laativat ja pitävät saatavilla liikkuvien kuvien kaikkien luokkien kansallisia filmografioita ja luetteiloita sekä kokoelmiensa sisältöselosteita, pyrkien mahdollisuuksiensa mukaan luettelointijärjestelmien standardointiin; nämä dokumentointiaineistot muodostavat yhdessä maan liikkuvien kuvien perinnön inventaarion;
 - (b) keräävät, säilyttävät ja pitävät saatavilla tutkimustarkoituksiin yhteisöjen arkistoja, henkilökohtaisia asiapapereita ja muuta aineistoa, joka dokumentoi liikkuvien kuvien alkuperää, tuotantoa, levittämistä ja esittämistä, edellyttäen, että asianosaiset tähän suostuvat;
 - (c) pitävät kunnossa laitteistoa, joka voi olla osittain yleiseen käyttöön sopimatonta, mutta joita voidaan tarvita säilytettävän aineiston kopiointiin ja esittämiseen tai mikäli tämä ei ole mahdollista, varmistavat kyseisten liikkuvien kuvien siirtämisen esituskelpoiselle materiaalipohjalle;
 - (d) varmistavat, että liikkuvien kuvien varastoinnin, suojaamisen, säilyttämisen, entistymisen ja monentamisen standardeja noudatetaan tarkoin;

(e) parantavat suojattavien ja säilytettävien liikkuvien kuvien teknistä laatua mahdollisimman paljon varmistaen täten, että ne ovat pitkäaikaiseen ja tehokkaaseen varastointiin ja käyttöön sopivassa kunnossa; mikäli käsittely edellyttää aineiston kopiointia, niin kaikki kyseisiin kuviin liittyvät oikeudet tulisi ottaa asianmukaisesti huomioon.

16. Jäsenvaltioita kehoitetaan rohkaisemaan yksityisiä yhteisöjä ja henkilöitä, joilla on hallussaan liikkuvia kuvia, ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin jotta näiden kuvien suojaamisen ja säilyttämisen teknisesti riittävässä olosuhteissa taattaisiin. Näitä yhteisöjä ja yksilöitä olisi rohkaitava luovuttamaan virallisesti tunnettujen arkistoille mahdollisesti olemassa oleva alkuperäismateriaali tai sen puuttuessa kopioita ennen tallettamisjärjestelmän perustamista valmistetuista liikkuvista kuvista.

C Täydentävät toimenpiteet

17. Jäsenvaltioita kehoitetaan rohkaisemaan asianomaisia viranomaisia tai muita liikkuvien kuvien suojelemiseen ja säilyttämiseen liittyviä yhteisöjä julkiseen tiedotustoimintaan:
- (a) edistääkseen liikkuvien kuvien valmistamiseen ja levittämiseen osallistuvien keskuudessa näiden kuvien kasvatuksellisesti, kulttuurisesti, taiteellisesti, tieteellisesti ja historiallisesti merkitsevien ominaisuuksien arvostamista sekä tietoisuutta niiden suojelemiseen ja säilyttämiseen osallistumisen tarpeellisuudesta;
 - (b) kiinnittääkseen suuren yleisön huomion liikkuvien kuvien kasvatukselliseen, kulttuuriseen, taiteelliseen,

tieteelliseen ja historialliseen merkitykseen sekä niiden suojelemiseksi ja säilyttämiseksi välttämättömiin toimenpiteisiin.

18. Kansallisella tasolla tulisi ryhtyä toimenpiteisiin liikkuvien kuvien suojaamiseen ja säilyttämiseen liittyvien alojen tutkimustyön koordinoimiseen sekä sellaisen tutkimuksen rohkaisemiseen, joka kohdistuu pitkäaikaiseen kohtuuhintaiseen säilyttämiseen. Liikkuvien kuvien suojaamisen ja säilyttämisen menetelmiä koskevaa tietoa alan tutkimustulokset mukaanlukien, olisi jaettava kaikille asianomaisille.
19. Liikkuvien kuvien suojaamista ja entistystä koskevia opetusohjelmia tulisi järjestää ja niiden olisi katettava alan viimeisimmät menetelmät ja uusin tekniikka.

IV KANSAINVALINEN YHTEISTYÖ

20. Jäsenvaltioita kehoitetaan yhteisin ponnistuksin edistämään liikkuvien kuvien, jotka kuuluvat osana kansakulttuuriperintöön, suojelemista ja säilyttämistä. Kansainvälisten hallitusten välisten ja hallituksista riippumattomien järjestöjen tulisi kannustaa tällaista yhteistyötä, jonka tulisi kattaa seuraavat toimet:
- (a) kansainvälisiin ohjelmiin osallistuminen tarvittavan infrastruktuurin luomiseksi alueellisella tai kansallisella tasolla niiden maiden liikkuvien kuvien perinnön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi, joilla ei ole tämän toiminnan edellyttämiä laitteita eikä riittäviä varoja;
- (b) liikkuvien kuvien suojaamisen ja säilyttämisen menetelmiä ja tekniikkaa sekä etenkin viimeaikaista tutkimus-

tuloksia koskevien tietojen vaihto;

- (c) kansallisten tai kansainvälisten koulutusseminaarien järjestäminen, etenkin kehitysmaiden edustajille;
- (d) yhteistoimet erityisesti liikkuvien kuvien arkistokoelmien luettelointiin tarkoitettujen menetelmien standardoinniksi;
- (e) liikkuvien kuvien kopioiden muille virallisesti tunnetuille arkistoille lainaamisen oikeuttaminen yksinomaan opetus-, opinnäyte- tai tutkimustarkoituksiin, huomioon ottaen tekijänoikeutta sekä esiintyjien, äänitetuottajien ja radioyhtiöiden suojelua koskevat kansainvälisten sopimusten ja kansallisen lainsäädännön määräykset sekä edellyttäen, että oikeudenomistajien ja asianosaisten arkistojen suostumus tällaiseen lainaamiseen saadaan ja ettei lainatulle aineistolle aiheudu mitään vahinkoa.
21. Teknistä yhteistyötä tulisi tarjota erityisesti kehitysmaalle, jotta niiden liikkuvien kuvien perinnön asianmukainen suojaaminen ja säilyttäminen varmistuisi tai helpottuisi.
22. Jäsenvaltioita kehoitetaan yhteistoimin huolehtimaan, että jokainen valtio voi päästä osalliseksi niistä historiaansa tai kulttuuriaan koskevista liikkuvista kuvista, joista sillä ei ole alkuperäisaineistoa eikä kopioita. Tässä tarkoituksessa jokaista jäsenvaltiota kehoitetaan:
- (a) mikäli jäsenvaltion virallisesti hyväksytyjen arkistojen hallussa on toisen maan historiaa tai kulttuuria koskevia liikkuvia kuvia, auttamaan kyseisen maan virallisesti tunnustettuja arkistoja saamaan joko alkuperäisaineiston tai kopion näistä kuvista;

- (b) kannustamaan niitä alueellaan olevia yksityisiä yhteisöjä tai laitoksia, joilla on tällaisia liikkuvia kuvia, antamaan vapaaehtoisena talletuksena joko kuvien alkuperäisaineisto tai kopio kyseisen maan virallisesti tunnustetulle arkistolle.

Kohtien (a) ja (b) perusteella toimitettava aineisto tulisi olla saatavissa kustannusten korvausta vastaa. Jäsenvaltioiden julkista omaisuutta olevien ja kehitysmaiden historiaa ja kulttuuria koskevien liikkuvien kuvien alkuperäisaineisto tai kopiot tulisi kuitenkin olla näiden maiden virallisesti tunnustettujen arkistojen saatavilla erityisen edullisin ehdoin. Kaikki tämän pykälän perusteella toimitettava aineisto tulisi olla saatavissa huomioon ottaen kaikki siihen mahdollisesti liittyvät tekijänoikeudet sekä esiintyjien, äänitetuottajien ja radioyhtiöiden oikeudet.

23. Mikäli jokin maa on menettänyt kulttuuri- tai historialliseen perintöönsä kuuluvia liikkuvia kuvia, missä olosuhteissa tahansa ja etenkin vieraan vallan miehityksen tai siirto-
maavallan seurauksena, kehoitetaan jäsenvaltioita tällaisia kuvia koskevien pyyntöjen yhteydessä toimimaan yhteistyössä yleiskokouksen kahdennessakymmenessä istunnossta hyväksytyn päätöslauseلمان 5/10.1./1. III hengessä.